

**Met deze
schoolgids leer je
ons beter kennen.**

2021/2022

Voorwoord

Dit is de digitale schoolgids voor het schooljaar 2021-2022 van de Rudolf Steinerschool Haarlem, school voor primair vrijeschoolonderwijs. Deze gids is bedoeld voor ouders/verzorgers van de kinderen in onze school. U vindt hierin veel praktische informatie over ons onderwijs, het jaarrooster, vakanties en schooltijden, maar ook achtergrondinformatie, onze visie en onze onderwijsdoelen. Veel van de informatie kunt u ook op de website vinden.

Onze onderbouw biedt onderwijs aan vier- tot en met twaalfjarigen. Op het Rudolf Steiner College kunnen kinderen het vrijeschoolonderwijs vervolgen tot aan het eindexamen (mavo, havo, vwo).

De scholen zijn verbonden, maar hebben ieder een eigen organisatiestructuur, schoolleiding en schoolgids. Na de zesde klas (groep 8) kunnen ouders en kind kiezen of ze de opleiding al dan niet vervolgen op het Rudolf Steiner College of op een andere school voor voortgezet onderwijs.

Met ons vrijeschoolonderwijs willen wij bereiken dat we leerlingen zo naar hun volwassenheid toe begeleiden, dat zij als vrijdenkende, voelende en strevende mensen hun eigen maatschappij vorm kunnen gaan geven op basis van hun eigen idealen.

Daar zetten wij ons met het hele team van dag tot dag en van uur tot uur graag voor in.

De schoolgids wordt aan het begin van elk schooljaar waar nodig vernieuwd. Indien gewenst kan een afdruk gemaakt worden. In de gids staat veel praktische informatie. Mocht u desondanks nog vragen hebben, schroom dan niet om een afspraak te maken.

Namens het team van de Rudolf Steinerschool Haarlem,

Michiel van Gennip, directeur Duitslandlaan

Michèle Swinkels, directeur Engelandlaan

Inhoudsopgave

1 Onze School	6
1.1 Korte geschiedenis	6
1.2 Huidige situatie	6
1.3 Iets over de organisatie	6
1.4 Buitenonderwijs	7
1.5 Bereikbaarheid	7
2 Missie en visie	8
2.1 Missie	8
2.2 Visie op pedagogie	8
2.3 Visie op didactiek	9
2.4 Non-discriminatiecode	10
2.5 Sociale omgang	10
3 De schoolorganisatie	11
3.1 Vrijeschoolonderwijs in Haarlem en Stichting Vrijescholen Ithaka	11
3.2 De schoolleiding	11
3.3 De klassenleerkracht	11
3.4 Klassenouders	11
3.5 Medezeggenschap	11
3.6 Administratie en receptie	12
3.7 Kinderopvang	12
4 Ons onderwijs	13
4.1 Kerndoelen en leerlijnen	13
4.2 Kleutervolgsysteem	13
4.3 Schoolrijpheidsonderzoek	13
4.4 Pedagogisch-didactisch onderzoek	13
4.5 Toetsen	13
4.6 Uitstroomcijfers schoolverlaters	14
5 Inschrijven en aannamebeleid	15
5.1 Plaatsingsbeleid gemeente Haarlem en aannameprocedure kleuterklas	15
6 Het onderwijs	16
6.1 Periode-onderwijs	16
6.2 De vertelstof	16
6.3 Vaklessen	16
6.4 Jaarfeesten	17

7 Het onderwijsproces	18
7.1 De leeftijdsfase van de kleuters	18
7.2 Het kleuteronderwijs	18
7.3 De leeftijdsfase van de onderbouw leerling	19
7.4 Inzage in het onderwijs en de vorderingen van uw kind	20
7.5 Passend onderwijs en Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland	21
8 Zorgstructuur in de onderbouw	22
8.1 Organisatie en verantwoordelijkheid	22
8.2 Eerste klas-onderzoek	22
8.3 Extra hulp aan kinderen	23
8.4 Bekostiging van onderzoeken	24
8.5 Dyslexiebeleid	24
8.6 Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	25
9 School- en vakantietijden	26
9.1 Schooltijden Engelandlaan	26
9.2 Lestijden onderbouw Engelandlaan	26
9.3 Schooltijden (Aziëweg) Duitslandlaan	27
9.4 Lestijden onderbouw (Aziëweg) Duitslandlaan	27
9.5 Schoolvakanties en studiedagen 2019-2020	27
9.6 Jaarfeesten	27
9.7 Informatiemiddagen en open dagen voor nieuwe ouders <small>(voor locatie zie website)</small>	28
9.8 Verlofregeling	28

10 Praktische zaken	29
10.1 Aanspreekpunt over schoolzaken	29
10.2 Benodigde leermiddelen	29
10.3 Klassenleerkrachten	29
10.4 Klassenouders	30
10.5 De ouderbijdrage	30
10.6 Te laat komen	30
10.7 Ziekmeldingen	31
10.8 Overblijven	31
10.9 Schoolreisjes/werkweken/excursies	31
10.10 Lesuitval bij ziekte van een leerkracht	31
10.11 Beeldopnamen in de school	31
10.12 Gebruik mobiele telefoons e.d.	31
10.13 Beleid ter bestrijding van hoofdluis	32
10.14 Veiligheid	32
10.15 Aansprakelijkheid binnen de school	32
10.16 Communicatie vanuit school	32
10.17 Informatievoorziening gescheiden ouders	32
10.18 Uitschrijving leerling	33
10.19 Fietsenstalling	33
10.20 Parkeren	33
10.21 Avondingang	33
10.22 Schoolafspraken	33
10.23 Traktatiebeleid	34
10.24 Kleding kleuters	35
10.25 Peuterklas	35
10.26 Naschoolse activiteiten in de school	35
11 Overige organisaties	36
11.1 Stichting Vrijescholen Ithaka	36
11.2 BVS Schooladvies (voorheen Begeleidingsdienst voor vrijescholen)	36
11.3 Hogeschool Leiden – Vrijeschool Pabo (voorheen Helicon)	36
11.4 Mbo-opleidingen vanuit de antroposofie	36
11.5 Applicatiecursus vrijeschool leerkracht	37
11.6 Vereniging van vrijescholen	37
11.7 Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie (RSP)	37
11.8 Stichting Internationaal Hulpfonds	37
11.9 Vereniging voor Vrije Opvoedkunst	38
11.10 De Vlinderboom op de Rudolf Steinerschool	38
11.11 EDEN Kinderopvang op antroposofische grondslag	38
12 E-mailadressen leerkrachten en medewerkers	39

1 Onze School

1.1 Korte geschiedenis

In 1947 opende de Haarlemse Vrijeschool voor het eerst haar deuren en startte met tien kinderen in een gemengde eerste en tweede klas (basisschool). Er werd gebruik gemaakt van slechts enkele lokalen van een schoolgebouw in de Wouwermanstraat (Haarlem Noord). Het is hetzelfde gebouw waar inmiddels de derde vrijeschool van Haarlem is gevestigd!

De school groeide daarna gestaag door totdat in 1954 een volledige (enkelstrooms) basisschool ontstond. Vrij snel bleek verhuizing nodig. De school vestigde zich in gebouwen aan de Wilhelminastraat en de Prins Hendrikstraat. Daar groeide de school door tot en met de tiende klas.

In de zeventiger jaren was de doorgroei naar een volwaardige school voor voortgezet onderwijs een feit (tot en met de twaalfde klas). In die periode (1966) werd de huidige locatie aan de Engelandlaan betrokken: een voor die tijd modern, rechthoekig gebouw met een prachtige tuin eromheen, geleidelijk uitgebreid met allerlei noodgebouwtjes. De echte Rudolf Steinerschool Haarlem was hiermee klaar. Het hoofdgebouw werd in 1990 uitgebreid en kreeg hierdoor de kans om de onderwijskundige idealen tot in de architectuur vorm te geven. Er kwamen ruimtes voor ambachtelijke vakken en lokalen voor kleuters en basisonderwijs. Het gebouw kenmerkt zich door de vele afgeschuinde vormen, het ruime gebruik van hout, veel daglicht en bijzondere kleurstellingen. Sinds 2016 is een volledige tweede vestiging gehuisvest aan de Aziëweg 20, bezoekadres Spijkerboorpad 4. Het betreft drie kleuterklassen en de klassen 1 t/m 6. De verwachting is dat deze tweede vestiging van de school in 2021 weer aan de Duitslandlaan in een volledig gerenoveerd gebouw gehuisvest zal zijn.

1.2 Huidige situatie

Op dit moment (schooljaar 2021 – 2022) heeft de school 400 leerlingen, verdeeld over twee locaties die elk bestaan uit een kleuterafdeling (groep 1 en 2) en de klassen 1 t/m 6 (groep 3 t/m 8). Zij zijn voornamelijk afkomstig uit Haarlem en haar randgemeenten: Bloemendaal, Heemstede, Bennebroek en Vijfhuizen. De school verwelkomt kinderen uit alle levensbeschouwelijke richtingen. Er wordt gewerkt vanuit de rijke bron van de antroposofie, al wordt deze niet als zodanig onderwezen.

1.3 Iets over de organisatie

De school maakt sinds 1 januari 2014 deel uit van de Stichting Vrijescholen Ithaka, waarbij nog twaalf andere vrijescholen in Noord- en Zuid-Holland zijn aangesloten. Dit geldt ook voor de zusterscholen, Vrijeschool Kennemerland, Vrijeschool Kleverpark en Vrijeschool De Lindeboom in Haarlem. In de pedagogische benadering wordt ernaar gestreefd om samen met de middenbouw (klassen 7 en 8) en de bovenbouw (klassen 9 t/m 12) van het Rudolf Steiner College één school te zijn: van kleuter tot adolescent. Vanuit organisatorisch oogpunt moet er echter voor gekozen worden om de school te verdelen in de onderbouw en de bovenbouw, met beiden een eigen bestuur en schoolleiding. Aan het bestuur van de Stichting Vrijescholen Ithaka is een kleine staf toegevoegd waar kwaliteitsborging en personeelszaken, huisvestingsbeleid en financiën zijn ondergebracht.

1.4 Buitenonderwijs

Uniek aan onze vrijeschool is de tuinbouw die – meer dan met schooltuinlessen op andere scholen gebruikelijk is – een nadrukkelijke plek in ons onderwijs heeft. Voor de locatie Engelandlaan vinden deze lessen plaats op Vrij Waterland, een biologisch-dynamisch tuinbouwbedrijf van ongeveer 1,2 ha dat verbonden is aan het Rudolf Steiner College en waar ook onze leerlingen tuinbouwles krijgen. De tuinbouwleerkracht en de leerlingen worden ondersteund door een groep enthousiaste vrijwilligers. De opbrengst van het bedrijf wordt door middel van een abonnementensysteem met groententassen gegenereerd. Het bedrijf en de lessen worden gecoördineerd door Ewoud de Jong. Leo Buis verzorgt de lessen aan de leerlingen van klas 1 - 6. Voor de leerlingen van de locatie Aziëweg worden de tuinbouwlessen door Leo Buis verzorgd op het complex Poelpoldervreugd, eveneens op loopafstand van de school.

1.5 Bereikbaarheid

Vlakbij de locatie Engelandlaan stopt buslijn 73. Tevens stopt de Zuidtangent (lijn 300) op 5 minuten lopen afstand. Voor de locatie Aziëweg is de halte bij het Winkelcentrum Schalkwijk (lijn 300) het meest nabij (tot eind 2021).

2 Missie en visie

2.1 Missie

In 1919 schreef Rudolf Steiner, de grondlegger van het vrijeschoolonderwijs, dat je in het onderwijs niet zou moeten uitgaan van de hedendaagse maatschappij in het bepalen van de lesstof, maar van wat in de leerlingen ontwikkeld kan worden. Alleen daardoor kan de maatschappij voortdurend vernieuwd worden op basis van de idealen van de opeenvolgende generaties. Deze zienswijze bevat de kern van de missie van onze school: leerlingen zo naar hun volwassenheid toe te begeleiden, dat zij als vrij denkende, voelende en strevende mensen hun eigen maatschappij vorm kunnen gaan geven op basis van hun eigen idealen.

2.2 Visie op pedagogie

Ons onderwijs is gebaseerd op het antroposofisch mensbeeld. Elk mens heeft als kern een unieke, onsterfelijke individualiteit. Vanuit een geestelijke wereld neemt een kind bij de geboorte een aantal mogelijkheden en beperkingen én een aantal voornemens en idealen mee. De opvoeding, waar het onderwijs nadrukkelijk deel van uitmaakt, dient erop gericht te zijn de opgroeiende mens zijn mogelijkheden te laten ontwikkelen en te leren omgaan met zijn beperkingen. Tegelijk moet geprobeerd worden de sluimerende voornemens en idealen tot bewustzijn te wekken. Samengevat: 'worden wie je bent'.

Een harmonische ontwikkeling verloopt volgens bepaalde wetmatigheden. Gedurende de eerste periode van ongeveer zeven jaar staat de ontwikkeling van het lichaam (groei, motoriek) centraal. Het kind leert in deze fase alles door te doen. In de tweede zevenjaars-periode verschuift het accent naar de ontwikkeling van psychische kwaliteiten, waarbij het leren vooral via de beleving verloopt. In de derde periode ligt het accent meer op de ontwikkeling van het denken, waarbij het essentieel is ook het gevoels- en wilsgebied te blijven betrekken. Binnen elke periode kunnen ook van jaar tot jaar verschuivende ontwikkelingsthema's herkend worden. Deze thema's liggen ten grondslag aan het leerplan van de vrijeschool. Dit leerplan is onder 'Onze school' te vinden op onze website.

2.3 Visie op didactiek

Kunstzinnig onderwijs - Met kunstzinnig onderwijs bedoelen we niet alleen het hanteren van creatieve werkvormen, maar ook de wijze waarop de leerkracht de lessen voorbereidt, geeft en verwerkt. Creativiteit, toegesneden op de betreffende klas en open staan voor wat in de les actueel is, zijn daar uitingen van.

Wilsmatig onderwijs - Met wilsmatig onderwijs bedoelen we dat kinderen daadwerkelijk in beweging komen en de wilskracht wordt aangesproken. In de kleuterklassen gebeurt dit via nabootsing, in de lagere klassen worden handen en voeten betrokken bij de leerprocessen. Zo wordt bijvoorbeeld in het rekenonderwijs niet alleen schriftelijk gewerkt, maar worden ook getal-rijen voor- en achteruit gelopen en diverse bewerkingen geklapt en gesprongen.

Procesmatig onderwijs - De leerstof vormt niet een doel op zich, maar een middel om de leerlingen tot verdere ontwikkeling aan te zetten. Bij uitstek leent het periode-onderwijs zich hiertoe. Gedurende enkele weken wordt elke dag de eerste twee lessen van de dag aan een bepaald vak of thema gewerkt. Door de volgende dag terug te grijpen op wat de voorgaande dag is beleefd, wordt het ontwikkelingsproces versterkt. Na een aantal weken intensieve verbinding met het onderwerp kan de leerstof buiten het dagelijkse bewustzijn verder 'rijpen'.

De mens centraal - In alle leeftijdsfasen werkt het ontwikkelings- en leerproces het meest vruchtbaar door overdracht van mens tot mens, van hart tot hart.

Modern vrijeschoolonderwijs - De school heeft de vereisten die gelden voor al het basisonderwijs in Nederland en de typische vrijeschool elementen als het beste van deze twee werelden weten te verenigen. De ervaring leert dat deze herijking van het vrijeschoolonderwijs goed uitpakt en onderwijs oplevert dat zowel breed vormend is als goed aansluit op vervolgonderwijs. De school heeft een zorgstructuur die in het schoolplan wordt beschreven. Veiligheid in brede zin behoort tot een belangrijke voorwaarde om tot leren te komen. Het veiligheidsplan beschrijft wat wij als school doen om de fysieke, sociale en psychische veiligheid te garanderen. Het schoolplan en veiligheidsplan zijn op de website van de school te vinden.

2.4 Non-discriminatiecode

De school onderschrijft de door de landelijke Vereniging van Vrijescholen opgestelde non-discriminatiecode. Voor de uitgebreide tekst verwijzen wij naar onze website. De beknopte versie luidt als volgt:

- Eerbied voor iedere levensovertuiging.
- Respect voor onze multiculturele samenleving.
- Het beginsel dat discriminatie verwerpelijk en verboden is.
- De inhoud van lesmateriaal, illustraties, verhalen en toelichtingen, enz. sluit aan bij de kennis en ervaring en belevingswereld van alle leerlingen.
- Het taalgebruik van de leerkrachten is afgestemd op de mogelijkheden en vaardigheden van alle leerlingen.

Wij omschrijven volkeren en hun cultuur in termen die de betrokkenen zelf gebruiken, zonder kwalificaties die (impliciet) een Europees of westers cultuurgoed als superieur vooronderstelt.

2.5 Sociale omgang

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen zich veilig voelen op school. Alleen in een goed sociaal klimaat kunnen de kinderen zich optimaal ontwikkelen. Daarom wordt er in alle klassen aandacht besteed aan de sociale omgang, door klassengesprekken en lessen rond verschillende thema's op dit gebied. De Regenboogtraining wordt in ons onderwijs ingezet als hulp om een sociaal veilig klimaat te waarborgen. De No Blame-methode wordt gebruikt om pesten tegen te gaan. Op de website www.noblame.nl vindt u meer informatie over deze methode. In ons veiligheidsbeleid gaan we dieper in hoe de school zorgdraagt voor sociale, psychische en fysieke veiligheid.

Als ouders pestgedrag signaleren, vragen wij dit te melden bij de betreffende leerkracht. Ieder signaal wordt serieus genomen en op de juiste plek behandeld.

3 De schoolorganisatie

3.1 Vrijeschoolonderwijs in Haarlem en Stichting Vrijescholen Ithaka

De Rudolf Steinerschool Haarlem bestaat uit twee locaties: aan de Engelandlaan 2 in Haarlem-Zuid en de dependance aan de Aziëweg 20. Vanaf eind 2021 Duitslandlaan 3. Er zijn in Haarlem nog twee andere vrijescholen voor basisonderwijs: de Vrijeschool Kennemerland aan de Weltevredenstraat 9, de Vrijeschool Kleverpark aan de Wouwermanstraat met een dependance, De Lindeboom aan de Korte Verspronckweg. Alle vrijescholen in Haarlem maken deel uit van Stichting Vrijescholen Ithaka, waar in totaal 13 vrijescholen onder samen werken. Bestuurder van Stichting Vrijescholen Ithaka is Marin van Wijnen, die ondersteund wordt door een stafbureau. Voor meer informatie verwijzen we u naar www.vsithaka.nl.

Het voortgezet onderwijs wordt verzorgd door het Rudolf Steiner College (gevestigd aan de Engelandlaan en Belgiëlaan).

3.2 De schoolleiding

Directeur van de school aan de Engelandlaan is Michèle Swinkels. Zij is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken binnen de school en is het aanspreekpunt voor ouders en leerkrachten betreffende de organisatie. Met vragen en zorgen kunt u zich tot haar wenden. Voor de locatie Aziëweg is Michiel van Gennip directeur en aanspreekpunt voor de ouders.

3.3 De klassenleerkracht

Beide locaties van de Rudolf Steinerschool Haarlem bestaan uit 3 kleuterklassen en de klassen 1 t/m 6. Elke klas heeft zijn eigen klassenleerkracht die met de kinderen meegaat naar de volgende klas. Sommige klassen hebben twee klassenleerkrachten (duobaan). Naast de klassenleerkrachten zijn er ook vakleerkrachten die lessen verzorgen. Vaklessen worden vaak ook door klassenleerkrachten verzorgd. Op onze website staat een actueel overzicht klassenleerkrachten en vakleerkrachten.

3.4 Klassenouders

Twee of drie ouders van een klas zijn klassenouders. Samen met de klassenleerkracht bevorderen zij de betrokkenheid van alle ouders bij de klas en de school. Ook helpen zij o.a. jaarfeesten en schoolreisjes te organiseren. Als u vragen heeft over hoe het gaat met uw kind op school, dan kunt u in de eerste plaats terecht bij de klassenleerkracht. Als u klachten heeft kunt u, als u er samen met de leerkracht niet uitkomt, terecht bij de directeur. Periodiek overlegt het Algemeen Klassenouder Overleg (AKO) met de directeur van de school.

3.5 Medezeggenschap

De Medezeggenschaps Raad (MR) heeft inspraak- en adviesrecht en heeft regelmatig contact met de schoolleiding. De MR wordt gevormd door drie ouders en drie leerkrachten. Op onze website staat welke personen dit zijn. Ouders kunnen de MR bereiken per mail: mr@rsschool.nl. Bovendien vaardigt elke school een leerkracht en een ouder af naar de Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad (GMR), die namens de bij Ithaka aangesloten scholen overleg voert met de bestuurder.

Wegwijzer bij klachten of zorgen

Het kan voorkomen dat u een zorg, ontevreden gevoel of klacht heeft. Of misschien heeft u iets gesignaleerd waarover u in gesprek wilt gaan of waarop u actie wilt ondernemen. Of u nu ouder bent van één van onze leerlingen of medewerker, uw mening is voor ons waardevol. In de meeste gevallen kan uw zorg of ontevredenheid in goed overleg opgelost worden. In sommige gevallen lukt dat helaas niet. In onze Wegwijzer bij klachten of zorgen vertellen wij u over de stappen die u kunt nemen. Daarnaast geven wij een toelichting op wat u van de verschillende betrokken contactpersonen kunt verwachten. U kunt deze wegwijzer vinden op onze website: <https://www.rsschool.nl/onze-organisatie/wegwijzer-bij-klachten-of-zorgen/>

Op onze school Engelandlaan zijn de contactpersonen:

Directeur:	Michèle Swinkels
Schoolcontactpersoon:	Ilse Harkema
Anti-pestcoördinator:	Gerard Vrijhoeven
Aandachtsfunctionaris:	Ilse Harkema

Op onze school Azieweg/Duitslandlaan zijn de contactpersonen:

Directeur:	Michiel van Gennip
Schoolcontactpersoon:	Loes Smit
Anti-pestcoördinator:	Marleen Geuzendam
Aandachtsfunctionaris:	Marleen Geuzendam

De volledige klachtenregeling vindt u hier: [Klachtenregeling Ithaka](#)

Voor alle scholen van Ithaka zijn er twee externe vertrouwenspersonen:

Ellen Labree en Inez Ursem.

Zij zijn te bereiken via:

GGD Hollands Noorden

t.a.v externe vertrouwenspersoon

Ellen Labree/Inez Ursem

Postbus 9276

1800 GG Alkmaar

Telefoonnummer: 088 0100550 (u wordt binnen 24 uur teruggebeld)

3.6 Administratie en receptie

De administratie en receptie van de school wordt verzorgd door Ilse Harkema. Naast de administratieve werkzaamheden, waaronder de aanmelding van nieuwe leerlingen, beantwoordt zij de telefoon en registreert zij samen met de leerkrachten de afwezigheid en het te laat komen van leerlingen.

3.7 Kinderopvang

De halve dagopvang voor peuters en buitenschoolse opvang (op beide locaties in het schoolgebouw zelf) wordt verzorgd door De Vlinderboom.

Telefoon: 06 - 4755 4670. Inschrijven kan via de website www.devlinderboom-opschool.nl.

Voor andere antroposofische kinderopvang in Haarlem verwijzen wij naar:

Eden Kinderopvang: www.edenkinderopvang.nl

Het Bonte Huis: www.hetbontehuis.nl

Heemhuys (gastouderopvang): www.heemhuys.nl

4 Ons onderwijs

4.1 Kerndoelen en leerlijnen

Het leerplan van de vrijeschool vormt de basis van het onderwijs en is uitgewerkt in een leerstofoverzicht, leerlijnen en leerdoelen. Het leerstofaanbod voldoet aan de kerndoelen zoals die voor het primair onderwijs geformuleerd zijn. De leerkrachten maken jaarlijks een planning, waarin het aanbod en de doelen van de lesstof staan beschreven. Samen met de schoolleiding wordt de planning besproken en waar nodig aangescherpt.

4.2 Kleutervolgsysteem

Volgens een observatielijst 'kleuterontwikkeling' die door de BVS (Begeleidingsdienst voor vrijescholen) ontwikkeld is, wordt twee keer per jaar voor elke kleuter deze lijst door de kleuterjuf samen met de klas-assistent ingevuld.

4.3 Schoolrijpheidsonderzoek

Voor de overgang van de kleuterklas naar de eerste klas wordt met veel zorg gekeken of het kind hieraan toe is. De leervoorwaarden worden onderzocht en er wordt gekeken of het kind de overstap kan maken van het spelend en nabootsend leren, naar het meer abstractere leren. Er wordt gelet op de rijpheid op fysiek, emotioneel en cognitief gebied en naar de vaardigheidsontwikkeling en taakgerichtheid. Dit schoolrijpheidsonderzoek wordt of door de kleuterjuf zelf gedaan die hierbij ondersteund wordt door collega's, of door de IB-er.

De meeste kinderen hebben rond de leeftijd van 6,5 jaar voldoende leervoorwaarden ontwikkeld om naar de eerste klas te kunnen. Er zijn ook kinderen waarbij dit niet het geval is. Er moet dan zorgvuldig gekeken worden of het kind de stap naar de eerste klas kan maken, of dat het meer gebaat is bij een jaar langer kleuteronderwijs.

4.4 Pedagogisch-didactisch onderzoek

Het pedagogisch didactisch onderzoek op het gebied van aanvankelijk lezen en spellen (halverwege de 1e klas) wordt door de leerkracht in samenwerking met de IB-er uitgevoerd in plaats van de eerste toetsen uit het Leerlingvolgsysteem (LVS). Dit is een individueel onderzoek, dat de leerkracht helpt inzicht te krijgen in de onderwijsbehoefte van ieder kind: kunnen de leerlingen uit de voeten met de aangeboden leerstof. In de 1e klas wordt alleen aan het eind van het schooljaar getoetst volgens het LVS op taal- en rekenvaardigheden.

4.5 Toetsen

Op de Rudolf Steinerschool maken we gebruik van toetsen die door CITO zijn ontwikkeld. De toetsperiodes vinden plaats in mei en januari en vanaf de 1e klas. Hiernaast worden de vorderingen van de leerlingen bijgehouden om te zien wat het kind nodig heeft in het eigen leerproces. Dit gebeurt door waarnemingen in de klas, dictees, werkbladen, proefwerken, enz.

In klas 6 wordt er alleen bij kinderen waarbij we vermoeden dat extra leerwegondersteuning nodig zou kunnen zijn, het drempelonderzoek afgenomen. De NIO is een klassikale intelligentietest ter ondersteuning van het schooladvies voor het voortgezet onderwijs. De IEP-toets wordt aan het eind van de 6e klas afgenomen. Deze eindtoets is van overheidswege verplicht.

4.6 Uitstroomcijfers schoolverlaters

Hieronder een overzicht van de uitstroom van zesde klassers over de afgelopen jaren:

Uitstroom 2018-2019, 51 leerlingen

VWO	8
HAVO/ VWO	8
HAVO	15
VMBO theoretische leerweg (MAVO) / HAVO	3
VMBO theoretische leerweg (MAVO)	7
VMBO-T/LWOO	4
VMBO-T/K	1
VMBO-BK	2
Doublersen	2

Uitstroom 2019-2020, 30 leerlingen

VWO	14
HAVO/ VWO	0
HAVO	3
VMBO theoretische leerweg (MAVO) / HAVO	6
VMBO theoretische leerweg (MAVO)	7
VMBO-T/K	0
VMBO-BK	0

Uitstroom 2020-2021, 44 leerlingen

VWO	14
HAVO/ VWO	4
HAVO	7
VMBO theoretische leerweg (MAVO) / HAVO	2
VMBO theoretische leerweg (MAVO)	7
VMBO-BK	4
VMBO kader met leerweg ondersteuning	3

5 Inschrijven en aannamebeleid

5.1 Plaatsingsbeleid gemeente Haarlem en aannameprocedure kleuterklas

Per 1 januari 2019 geldt het nieuwe plaatsingsbeleid van de gemeente Haarlem. Hoewel wij ook kinderen uit andere postcodegebieden kunnen aannemen vanwege onze stedelijke functie, verloopt de inschrijving wel via het nieuwe formulier, te vinden onder www.naarschoolinhaarlem.nl. Alle informatie hierover staat ook op onze website.

Driemaal per jaar wordt er een informatiemiddag voor nieuwe ouders georganiseerd. De data van deze middagen vindt u op de website van de school. Nieuwe ouders zijn van harte welkom, ook als een kind nog niet is ingeschreven. Deze middag is bedoeld om informatie te verstrekken over de achtergronden van de school en de gang van zaken in de kleuterklas en onderbouw. Uiteraard is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

Plaatsingscriteria locatie

De criteria voor plaatsing in de kleuterklassen zijn: verdeling jongens/meisjes in een klas, verdeling leeftijd in een klas, broertjes of zusjes op school. Na aanname krijgt het kind de gelegenheid te wennen in de kleuterklas. In welke vorm dit gebeurt, is afhankelijk van de behoefte van het kind en wordt in onderling overleg tussen kleuterleerkracht en ouders bepaald.

Aannamebeleid zij-instroom

Leerlingen die reeds op het regulier basisonderwijs zitten maar over willen stappen naar de Rudolf Steinerschool, kunnen worden aangemeld met een aanmeldingsformulier dat verkrijgbaar is via de administratie. Ouders worden uitgenodigd voor een informatiemiddag en kunnen daarna het aanmeldingsformulier inleveren op school. Na ontvangst van het ingevulde aanmeldingsformulier volgt een schriftelijke bevestiging en mededeling over de mogelijkheden tot plaatsing. Wanneer er op korte termijn plaats is, neemt de directeur of intern begeleider telefonisch contact op met de ouders voor een oriënterend gesprek. Contact met de school van herkomst (door de intern begeleiders) en een proefperiode van een week in de klas maken deel uit van de procedure. Leerlingen die wegens verhuizing van een vrijeschool buiten de stad komen, hebben voorrang op de wachtlijst.

6 Het onderwijs

6.1 Periode-onderwijs

Een kenmerkend element van ons onderwijs is de zogenaamde 'periode'. Vanaf de 1e klas begint elke schooldag met een aaneengesloten blok van twee uur, waarin gedurende drie of vier weken een bepaald vak centraal staat. De leerkrachten ontwikkelen op basis van het vrijeschoolleerplan hun eigen vorm en inhoud van de lessen, waarbij cognitieve leerstof geïntegreerd wordt met tekenen, schilderen, bewegingsonderwijs en toneel. De leerdoelen, zoals geformuleerd in het leerplan, en de daarvan afgeleide leerlijnen zijn hierbij richtinggevend. De leerdoelen worden soms bijgesteld om te blijven voldoen aan de kerndoelen zoals die voor het basisonderwijs geformuleerd zijn.

Vakken die in het periode-onderwijs aan de orde komen zijn (afhankelijk van de klas): taal, rekenen, aardrijkskunde, plantkunde, dierkunde, mineralogie, heemkunde, natuurkunde en geschiedenis.

De behandelde periodestof wordt door het kind, onder begeleiding van de leerkracht, zelf beschreven en getekend, geschilderd in een 'periodeschrift', dat na verloop van tijd een zelfgemaakt leerboek wordt met originele teksten en tekeningen.

6.2 De vertelstof

In het vrijeschoolonderwijs neemt het vertellen van verhalen een belangrijke plaats in. De veelheid aan sprookjes, mythen en sagen die onze cultuur te bieden heeft is hiervoor de inspiratiebron. Ook verhalen uit de geschiedenis en uit andere culturen worden gebruikt. Deze verhalen hebben een grote rijkdom aan beelden en motieven, die veelal aansluiten bij de leeftijdsfase waarin het kind zich bevindt. Via de beelden en verhalen worden de kinderen in staat gesteld om het eigen gevoelsleven te verkennen en te ontwikkelen.

6.3 Vaklessen

Houtbewerken

Vanaf klas 4 krijgen de kinderen wekelijks houtbewerken. Aanvankelijk houtsnijden, zoals het versieren van een zelfgezochte stok, het snijden van eenvoudige dierfiguurtjes. In klas 5 maken de kinderen een gebruiksvoorwerp zoals bijv. een lepel met een creatief vormgegeven steel en steeleinde. Ze leren gutsen en raspn. In klas 6 werken we met bolle en holle vormen. De afgelopen jaren hebben kinderen prachtige bootjes gemaakt. De kinderen leren veilig met diverse gereedschappen en materialen werken in een daarvoor speciaal ingericht lokaal.

Techniek

Techniek komt op verschillende manieren aan bod in ons periode-onderwijs en bij andere creatieve vakken. Vooral in de hogere klassen is techniek een manier om de aangeboden stof te verwerken. Zoals bijv. het nabouwen van de uitvindingen van de Grieken (klas 5). Andere voorbeelden zijn de natuurkundeperiode in klas 6, de weerproeven van de klimatologie (klas 6) en de ambachten in klas 3. De laatste jaren beschikken we over een techniekhoek waar de kinderen in groepjes werken aan technische projecten. Er wordt gebouwd met mecano en elektronica. We streven naar verdere uitbreiding van dit vak.

Handwerken

In de vrijeschool leren kinderen behalve met hun hoofd ook met hun handen werken, omdat kinderen zich vollediger en gezonder ontwikkelen als ze op alle gebieden leerstof krijgen aangeboden. Tijdens de wekelijkse handwerklessen leren de kinderen allerhande technieken, zoals breien, haken en borduren en ze maken daar mooie werkstukken mee. De verschillende technieken en werkstukken worden aangeboden op vaste momenten en ondersteunen de kinderen in hun ontwikkeling op dat moment.

Muziek

In de vrijeschool leren de kinderen al van jongs af aan muziek kennen. Al in de peuter- en kleuterklas is zingen en muziek maken onderdeel van de ochtend. Dagelijks wordt er op de vrije school gezongen met de kinderen, veelal liedjes naar de tijd van het jaar of het jaarfeest dat komt. Vanaf de tweede klas hoort daar wekelijks een uur muziekonderwijs bij, waarbij de kinderen leren fluitspelen en in de hogere klassen ook kennis maken met ritmes en het notenschrift. Klas 4, 5 en 6 hebben daarnaast een uur koorzang met elkaar waarin canons en meerstemmige muziek wordt gezongen.

Euritmie

In de klassikale euritmieles wordt bewogen op muziek (piano- of harpbegeleiding) en gesproken taal (verhalen, gerelateerd aan de vertelstof, en gedichten). Het wezen van klank, ritme en taal wordt weerspiegeld in gebaren. Hiermee wordt de gezonde ontwikkeling van de constitutie van de kinderen ondersteund, de harmonisering van lichaam, ziel en geest. De euritmie werkt daardoor ook verbindend, stimulerend voor de sociale samenhang.

Klassenleerkrachten kunnen kinderen ook aanmelden voor individuele euritmie of euritmie in kleine groepjes: dan speelt de euritmist in op de specifieke constitutionele ontwikkelingsvraag bij de leerling.

Tuinbouw

Het is belangrijk dat kinderen met de handen in en aan de aarde werken. Zeker in deze tijd waarin kinderen veel virtuele prikkels krijgen vinden we het van groot belang dat kinderen de wonderen van groei en bloei ervaren; zien, ruiken, voelen en proeven. Hierdoor ontstaat er respect en eerbied voor de natuur. Kinderen leren over het ontstaan van onze voeding. Hoe kunnen we op een gezonde manier gewassen verbouwen? Samen werken de leerlingen in de tuin. Ze delen samen en zijn samen verantwoordelijk voor – door hen zelf geteelde – gewassen.

Religieuze oriëntatie

De vrijeschool laat in het leerplan een algemeen christelijke grondslag zien. De grote christelijke feesten worden ook in de school gevierd in de loop van het jaar. In alle klassen wordt één keer per week een les religieuze oriëntatie gegeven. Deze lessen zijn niet specifiek aan een bepaalde geloofsrichting gebonden. De religieuze verhalen die worden verteld zijn afkomstig uit allerlei culturen. In die verhalen gaat het om de verhouding van mens tot mens; om de verhouding van de mens ten opzichte van de schepping en om de verhouding van de mens ten opzichte van het goddelijke.

6.4 Jaarfeesten

Op een aantal vaste momenten in het jaar, gebonden aan de seizoenen en christelijke feestdagen, worden er jaarfeesten gevierd. Jaarfeesten zijn gemeenschapsvormend omdat ze vreugde en verbinding brengen. Vaak is de betekenis van de verschillende jaarfeesten terug te vinden in dat wat er in de natuur gebeurt. Dit maken we in de feesten beleefbaar. In de tweewekelijkse Nieuwsbrief wordt vermeld wanneer ouders en andere belangstellenden bij een feest aanwezig kunnen zijn.

Op onze website staat meer informatie over de achtergrond van deze feesten.

7 Het onderwijsproces

7.1 De leeftijdsfase van de kleuters

Kleuters leren door te spelen. Hiertoe wordt in de kleuterklassen van de vrijeschool volop ruimte geboden. Via het vrije spel kan het kind zich verbinden met de wereld. Via de nabootsing van de directe omgeving kan het kind zowel de eigen lichamelijke als ook de wereld om zich heen ervaren. In de kleuterklas ligt de nadruk op het ontwikkelen van de zintuigen die verbonden zijn met het fysieke lichaam.

7.2 Het kleuteronderwijs

Het ritme van de dag, de week en het jaar vormen een rode draad in het kleuteronderwijs. Vaste ritmes en rituelen geven de kinderen de kans om een innerlijke verbinding aan te gaan met wat hen geboden wordt. Het ritme van de dag wordt bepaald door de opeenvolging van activiteiten die plaatsvinden zoals: kringspelen, vrij spel, muziek, eten, buiten spelen, creatieve activiteiten en verhalen. Iedere dag heeft een eigen activiteit. Zo wordt er op een vaste dag geschilderd, geknutseld en brood gebakken.

Het jaarritme berust op de seizoenen en de jaarfeesten. Rond de thema's van deze feesten wordt er in de kleuterklassen veel gezongen, geknutseld en worden verhalen verteld. De kleuterjuf neemt de kleuters mee in de stroom van de gebeurtenissen.

Een jonge kleuter kijkt over het algemeen vol overgave naar wat de kleuterjuf en de grotere kinderen doen. Innerlijk doen ze alles mee. Naarmate de kleuters naar de schoolrijpe leeftijd toe groeien, gaan ze steeds meer eigen initiatief nemen en wordt het spel doelgerichter.

De kleuterklassen zijn naar leeftijd heterogene groepen, met maximaal 28 kinderen van 4 tot 7 jaar.

Het jaarritme berust op de seizoenen en de jaarfeesten. Rond de thema's van deze feesten wordt er in de kleuterklassen veel gezongen, geknutseld en worden verhalen verteld. De kleuterjuf neemt de kleuters mee in de stroom van de gebeurtenissen.

7.3 De leeftijdsfase van de onderbouw leerling

De overgang van de kleuterklas naar de 'onderbouw' wordt op de vrije school als een vreugdevol moment beleefd. Het is een moment dat we niet zomaar voorbij willen laten gaan. De energie die bij de kleuter is vrijgekomen, kan nu aangewend worden voor het meer abstracte leren.

Een leerling in de onderbouw verbindt zich met de wereld via het enthousiasme en de verwondering. De ontwikkeling en rijping van het gevoelsleven neemt in deze leeftijdsfase een belangrijke plaats in. Dit is dan ook de reden dat er zoveel aandacht besteed wordt aan het lesgeven vanuit het hart. De enthousiaste verbinding van de leerkracht met zowel de stof als de kinderen, werkt door op de wijze waarop het kind de stof beleeft en zich eigen maakt. Het gesproken woord neemt een belangrijke plaats in. Ook het gebaar en de innerlijke houding van de leerkracht zijn belangrijk.

Al het onderwijs in de onderbouw is doordrongen van beweging en creativiteit. Bij het rekenen wordt niet alleen met het hoofd gewerkt, maar de handen en voeten doen even hard mee. Bij taal wordt gezongen, gereciteerd, getekend en toneel gespeeld. Als op deze manier alle stof 'tot in de tenen' is beleefd en ervaren, is, het tijd voor rustig en stil verwerken en oefenen om het tot een eigen vaardigheid te maken. Door de intensieve manier waarop de kinderen en de leerkracht zich met elkaar verbinden ontstaat er een natuurlijk respect naar elkaar. We hechten er dan ook aan dat een leerkracht meerdere jaren bij een groep blijft. Een leerkracht kan de groep dan begeleiden door de verschillende ontwikkelingsfasen van de kinderen. Zo gaan ze samen de gang van een open en ontvankelijke eersteklasser naar een pre-puber die alles op eigen wijze wil doen. Naast de eigen klassenleerkracht hebben de kinderen vaklessen van andere leerkrachten.

7.4 Inzage in het onderwijs en de vorderingen van uw kind

De rapportage aan de ouders over hun kind(eren) gebeurt op verschillende manieren. Twee keer per jaar is er een klassikale ouderavond. Op deze avonden geeft de klassenleerkracht informatie over de klas als geheel, over de achtergronden van het vrijeschoolonderwijs en de ontwikkelingen en vorderingen van de klas. Ook praktische zaken als het organiseren van feesten en uitstapjes worden hier besproken.

Over de ontwikkeling en de vorderingen van de individuele kinderen voert de klassenleerkracht tweemaal per jaar gesprekken op school. In deze gesprekken komen de ontwikkeling en de vorderingen op leergebied van de individuele kinderen aan de orde.

Daarnaast bestaat er altijd de mogelijkheid een afspraak met de leerkracht te maken wanneer de ouders daar behoefte aan hebben. Uiteraard kan ook de leerkracht het initiatief nemen voor een extra gesprek met de ouders wanneer daar aanleiding toe is.

In het getuigschrift aan het einde van elk schooljaar beschrijft de klassenleerkracht een beeld van het kind waarbij de sociaal-emotionele ontwikkeling, zijn/haar belangstelling, concentratie, werktempo, werkverzorging en zelfstandigheid aan bod komen. Ook beschrijven de leerkrachten vorderingen en vaardigheden bij de verschillende vakken. Voor het kind zelf bevat het getuigschrift een passend verhaal, gedicht of spreuk met eventueel een bijbehorende tekening van de klassenleerkracht. Dit is bedoeld om het kind in zijn ontwikkeling te ondersteunen.

De school werkt met een digitaal leerlingvolgsysteem, Volglijn, waardoor de ontwikkeling en de leeropbrengsten van de leerlingen en van de klassen overzichtelijk gevolgd kunnen worden. Daarnaast ondersteunt Volglijn leerkrachten het vrijeschool leerplan doelgericht en in samenhang met de kerndoelen in te zetten.

Leerlingdossier

De basisschool houdt van elke leerling een leerlingdossier bij. Daarin bewaart de school gegevens over inschrijving en uitschrijving, gegevens over afwezigheid en adresgegevens. De school mag ook gegevens bewaren over vorderingen en resultaten van uw kind, gegevens over de gezondheid die nodig zijn voor eventuele speciale begeleiding of voorzieningen en gegevens over de ondersteuningsbehoefte. Tot twee jaar na het verlaten van de basisschool mogen deze gegevens bewaard worden. De gegevens over verzuim en in- en uitschrijving, verwijzing naar speciaal onderwijs zelfs respectievelijk 5 en 3 jaar na vertrek. Adresgegevens mogen worden bewaard voor het organiseren van reünies.

Als ouder heeft u het recht om de gegevens van uw kind in te zien. Daartoe maakt u een afspraak met de school. Terwijl u de gegevens inziet blijft er iemand van school aanwezig. Als ouder heeft u ook correctierecht. U kunt de school vragen verkeerde gegevens in het leerlingdossier van uw kind te verbeteren of te verwijderen. Ook als u geen ouderlijk gezag meer heeft, bijvoorbeeld na een echtscheiding, moet de school u inzage geven in de leerlingegegevens over uw kind. In dat geval neemt u contact op met de directeur van de school.

Bron: Rijksoverheid

7.5 Passend onderwijs en Samenwerkingsverband Zuid-Kennemerland

De Rudolf Steinerschool Haarlem stelt zichzelf ten doel om vrijeschoolonderwijs te bieden aan die kinderen waarvan de ouders voor deze vorm van onderwijs hebben gekozen. Het onderwijs wordt afgestemd op datgene wat goed is voor de ontwikkeling van het kind. Er wordt gewerkt in heterogene groepen. Daarbinnen kijken we wat ieder individueel kind nodig heeft en stemmen het onderwijs af op wat haalbaar is voor een kind. De school heeft ook haar beperkingen, om de eenvoudige reden dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden in het opvangen van kinderen. De volgende grenzen worden onderscheiden:

- Een zodanig ernstige verstoring van rust en veiligheid dat het leerproces wordt belemmerd.
- In de verhouding tussen verzorging/behandeling en het onderwijsaanbod dient het onderwijs te prevaleren.
- Als de school niet kan voldoen aan de onderwijsbehoefte van de leerling, inclusief de ambulante begeleiding.
- Gebrek aan opnamecapaciteit.

Het Samenwerkingsverband Passend onderwijs Zuid Kennemerland helpt als wij een leerling niet het onderwijs kunnen geven waar het behoefte aan heeft. Andersom kunnen leerlingen bij ons juist beter op hun plek zijn dan op een andere school binnen het samenwerkingsverband. In het overleg van het samenwerkingsverband wordt gekeken op welke school een leerling die dreigt vast te lopen of uit te vallen weer kan opbloeien. Alvorens een kind in dit overleg besproken wordt, is er in samenspraak met de ouders een uitgebreid traject bewandeld.

8 Zorgstructuur in de onderbouw

8.1 Organisatie en verantwoordelijkheid

Centraal in de zorg voor de leerling staat de klassenleerkracht. Hij/zij is de eerstverantwoordelijke voor de leerlingen. De directeur draagt eindverantwoordelijkheid. De klassenleerkracht speelt een belangrijke rol in de signalering van eventuele zorgbehoefte en bij de uitvoering van extra zorg. De leerkracht vormt zich een beeld van het kind op basis van het gedrag van de leerling, de onderwijsresultaten, signalen van ouders, vakleerkrachten en/of derden.

De intern begeleiders (IB) bewaken de uitvoering van de afspraken rond leerlingenzorg en ondersteunen de leerkrachten bij het signaleren en analyseren van leerproblemen, bij het oplossen daarvan en bij het begeleiden van zorgleerlingen. Zij bezoeken periodiek de klassen om met de leerkracht te reflecteren op het onderwijs. Er worden zo nodig suggesties gedaan voor verbetering. Leerkracht en intern begeleider dragen samen zorg voor de leerlingen die extra hulp of extra uitdaging nodig hebben.

Ook bij afname van nieuwe leerlingen speelt onderzoek door de intern begeleider en afstemming met de school van herkomst een belangrijke rol. De vraag of onze school kan bieden wat het betreffende kind nodig heeft dient immers beantwoord te worden.

Zorgadviesteam (ZAT)

Het zorgadviesteam bestaat uit de IB-er, de schoolpsycholoog, schoolarts, eventueel een maatschappelijk werker en vertegenwoordiger van het samenwerkingsverband. De samenstelling van het team kan wisselen afhankelijk van de casuïstiek die besproken wordt. De betrokken ouders worden altijd op de hoogte gebracht van het besprokene.

Kinderen met een extra vraag of specifieke onderwijsbehoefte kunnen ook onderwerp zijn van een kinderbespreking. Dan wordt een kind feitelijk beschreven en kijkt het hele team van leerkrachten mee en verbindt zich met de vraag die het kind ons stelt om een collega een breder perspectief te bieden in de begeleiding van het kind. Zo kunnen ook klassenbesprekingen worden ook gehouden.

In zorgprocessen spelen een rol:

- Toets- en andere gegevens betreffende de vorderingen van de leerlingen;
- De beoordeling van deze leerling gegevens;
- De handelingsplannen t.a.v. de leerlingen, die op de beoordeling volgt.
- Evaluatie van de uitgevoerde handelingen op basis van nieuwe gegevens.
- Reflectie op het leerstofaanbod en didactische aanpak.

8.2 Eerste klas-onderzoek

Aan het eind van de eerste klas worden alle kinderen bekeken aan de hand van het zogenaamde 'eerste klas-onderzoek'. Dit onderzoeksinstrument is speciaal voor de vrijeschool ontwikkeld en richt zich op de deelvaardigheden van het leren en op de motorische ontwikkeling. Op een ouderavond in dat schooljaar wordt er dieper op de achtergronden van dit onderzoek ingegaan. De bevindingen van het onderzoek worden met de klassenleerkracht en de ouders besproken.

8.3 Extra hulp aan kinderen

In iedere klas zitten kinderen die naast de gewone aandacht van de leerkracht extra begeleiding nodig hebben. Dat kan op cognitief, sociaal-emotioneel of motorisch gebied zijn.

Signaleren, diagnosticeren, handelen

Wanneer een leerkracht, ouders en/of intern begeleider een zorg bij een leerling signaleert, zal er in eerste instantie tussen ouders en leerkracht overleg plaats vinden. De signalen worden besproken en er worden afspraken gemaakt omtrent vervolgstappen.

De klassenleerkracht overlegt met de intern begeleider wat de hulpvraag is en of er nadere diagnostiek nodig is. Het diagnosticeren kan op verschillende manieren gebeuren, afhankelijk van de zorgvraag, waarvan ouders altijd op de hoogte worden gesteld en zo nodig betrokken worden. Analyse van de aanwezige informatie uit het leerlingvolgsysteem en het beeld van de leerkracht en de ouders vormen de eerste basis. Soms is er aanvullend onderzoek nodig. Dit kan zijn:

- Toetsen van specifieke vaardigheden.
- Pedagogisch/didactisch onderzoek.
- Bezoek aan de schoolarts.
- Bespreking in het therapeutisch team.
- Bespreking in het team van kleuter- of onderbouwleerkrachten.
- Extern onderzoek door orthopedagoog.

De klassenleerkracht neemt contact op met de ouders als een kind wordt besproken en verzorgt de terugkoppeling. Mocht een extern onderzoek nodig blijken, dan coördineert de intern begeleider de aanvraag van het onderzoek. Met behulp van de diagnostische gegevens wordt een handelingsplan opgesteld. Er zijn verschillende mogelijkheden binnen de school:

- Pedagogisch/didactisch handelen in de klas (individueel of groepsplan in de klas).
- Euritmie- of kunstzinnige therapie.
- Remedial teaching (RT)

Degene die het handelingsplan uitvoert, maakt ook dit plan en draagt zorg voor de evaluatie. De klassenleerkracht draagt zorg voor de communicatie met de ouders. De evaluatie kan het begin zijn van nieuwe handelingsplanning; het is een cyclisch proces.

Euritmie in kleinere groepen of individueel

Naast de klassikale euritmielessen is er euritmie mogelijk in kleinere groepen of individueel. In het zorgteam kan hiervoor besloten worden, bijvoorbeeld omdat het kind te open staat voor zijn omgeving en het daardoor niet tot zichzelf kan komen, wanneer een kind snel vermoeid is of te gespannen en daardoor het ritmische systeem blokkeert. Deze vorm van euritmie heet individuele euritmie en stimuleert een gezonde ontwikkeling.

Elk schooljaar is er in de derde klas middels euritmie een onderzoek naar de vitaliteit van kinderen. Dit onderzoek komt voort uit een masterstudie van Manja Wodowoz aan de Alanus Hochschule bij Bonn (D). Op de ouderavonden wordt hier nader op ingegaan. Ouders moeten hier toestemming voor geven.

8.4 Bekostiging van onderzoeken

De school heeft een beperkt budget ter beschikking voor de bekostiging van onderzoeken op het gebied van dyslexie, intelligentie, enz. Een onderzoek kost gemiddeld €1.000,-. De school neemt daarom de helft van de onderzoekskosten voor haar rekening. De andere helft wordt gefinancierd door de desbetreffende ouder(s). Deze kosten kunnen soms gedeclareerd worden bij de zorgverzekeraar. Zo kunnen wij als school meer onderzoeken per jaar afnemen om zo de kwaliteit van de zorg te waarborgen. Iedere ouder wiens kind een onderzoekstraject ingaat, zal eerst een gesprek hebben met de intern begeleider om de inhoud van het onderzoek en de financiën te bespreken.

Uit het onderzoek kan een advies voortvloeien voor ondersteuning binnen of buiten de school. Indien langdurige ondersteuning nodig is zoals bij dyslexie of dyscalculie, wordt in ieder geval verwezen naar buitenschoolse remedial teaching op kosten van de ouders. De conclusie uit het onderzoek kan ook zijn dat school en begeleidingsdienst(en) geen antwoord hebben op het probleem van de leerling en dat de leerling op een andere school, bijvoorbeeld op het speciaal basisonderwijs, beter begeleid kan worden. In het laatstgenoemde geval wordt een verwijzingstraject begonnen.

8.5 Dyslexiebeleid

Bij het volgen van de taalontwikkeling van leerlingen hanteert onze school, als onderdeel van het leerlingvolgsysteem, een dyslexieprotocol vanaf de kleuterklas. Hierdoor kan dyslexie tijdig worden gesignaleerd en met extra hulp worden begeleid. Om dyslexie te onderkennen zijn er twee criteria:

- Het criterium van achterstand. Er moet sprake zijn van een significante achterstand in de vaardigheden lezen en/of spelling ten opzichte van leeftijds adequate voorwaarden.
- Het criterium van hardnekkigheid. Indien het probleem in het leren van het lezen en spellen op woordniveau blijft bestaan, ook wanneer voorzien is in remedi rende instructie of oefening. Om aan het criterium van hardnekkigheid te voldoen moet de school aantonen dat bij drie opeenvolgende meetmomenten sprake is van achterstand en dat er voldoende en adequate leeshulp is geboden. Dit laatste neemt normaliter minimaal een half jaar in beslag. In het 'dyslexie protocol' staat aangegeven wanneer de meetmomenten zijn en wanneer sprake is van achterstand, welke interventies worden toegepast en bij welke achterstand een kind in aanmerking komt voor verder gespecialiseerd onderzoek en behandeling. Het 'dyslexie protocol' is te vinden op de website van de school.

8.6 Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Elke school en elke beroepskracht binnen het onderwijs heeft de plicht om in samenspraak met de aandachtfunctionaris en de directeur de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling te hanteren. De meldcode heeft tot doel beroepskrachten te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en bevat een stappenplan. Dit leidt de beroepskracht stap voor stap door het proces vanaf het moment van signaleren tot aan het moment van een eventuele melding bij Veilig Thuis. De meldcode heeft een effectieve aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling tot doel. De meldcode is als bijlage opgenomen in het Veiligheidsplan van de Rudolf Steinerschool. Zowel op de locatie aan de Engelandlaan als op de locatie aan de Aziëweg is een exemplaar aanwezig.

Aandachtsfunctionarissen

De Rudolf Steinerschool Haarlem heeft twee aandachtfunctionarissen. Ilse Harkema voor de Engelandlaan, zij heeft de cursus 'Aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling' gevolgd. Voor de Aziëweg/Duitslandlaan is dat Marleen Geuzendam. Bij signalen op het gebied van kindermishandeling of huiselijk geweld ondersteunt zij de leerkracht om de meldcode nauwkeurig uit te voeren. Voor definities van kindermishandeling en huiselijk geweld en het stappenplan verwijzen wij hier naar het veiligheidsplan.

9 School- en vakantietijden

9.1 Schooltijden Engelandlaan

Kleuterklassen

Maandag t/m vrijdag van 8.30 uur tot 13.00 uur.

Klas 1

Maandag, woensdag en vrijdag van 8.30 uur tot 13.00 uur.

Dinsdagen en donderdag vanaf de herfstvakantie van 8.30 uur tot 14.50 uur.

Klas 2

Woensdag, vrijdag van 8.30 uur tot 13.00 uur.

Maandag, dinsdag en donderdag van 8.30 tot 14.50 uur.

Klas 3 t/m 6

Maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag van 8.30 uur tot 14.50 uur.

Woensdag tot 13.00 uur.

De kinderen van de kleuterklas gaan 's morgens om 8.30 uur met hun ouders naar binnen. De kinderen van klas 1 t/m 6 blijven op het schoolplein en gaan met hun leerkracht om 8.25 uur naar binnen.

9.2 Lestijden onderbouw Engelandlaan

08.30- 10.30	periode
10.30 - 11.00	pauze
11.00 - 11.40	3e uur
11.40 - 12.20	4e uur
12.20 - 13.00	5e uur (einde korte dag)
13.00 - 13.30	pauze
13.30 - 14.10	6e uur
14.10 - 14.50	7e uur (einde lange dag)

9.3 Schooltijden (Aziëweg) Duitslandlaan

Kleuterklassen

Maandag t/m vrijdag van 8.25 uur tot 13.00 uur.

Klas 1

Maandag, dinsdag, woensdag en vrijdag van 8.25 uur tot 13.00 uur.
Donderdag van 8.25 uur tot 14.50 uur.

Klas 2

Met opmerkingen [MvG2]: Komt marleen hier dan ook bij te staan
Maandag, woensdag, vrijdag van 8.25 uur tot 13.00 uur.
Dinsdag en donderdag van 8.25 tot 14.50 uur.

Klas 3 t/m 6

Maandag, dinsdag, donderdag, vrijdag van 8.25 uur tot 14.50 uur.
Woensdag tot 13.00 uur.

9.4 Lestijden onderbouw (Aziëweg) Duitslandlaan

08.30- 10.30	periode
10.30 - 11.00	pauze
11.00 - 11.40	3e uur
11.40 - 12.20	4e uur
12.20 - 13.00	5e uur (einde korte dag)
13.00 - 13.30	pauze
13.30 - 14.10	6e uur
14.10 - 14.50	7e uur (einde lange dag)

9.5 Schoolvakanties en studiedagen 2019-2020

Voor het meest recente overzicht van de schoolvakanties en studiedagen verwijzen wij u naar onze website www.rsschool.nl.

9.6 Jaarfeesten

Sint Michaël:	viering op vrijdag 24 september 2021 (13:00u uit)
Sint Maarten:	viering op donderdag 11 november 2021 (13:00u uit)
Sint Nicolaasfeest:	viering op vrijdag 3 december 2021 (13:00u uit)
Kerstfeest:	viering op vrijdag 24 december 2021 (12:00u uit)
Verkleedfeest:	viering op vrijdag 18 februari 2022 (13:00u uit)
Palmpasen:	viering op vrijdag 8 april 2022 (13:00u uit)
Paasfeest:	viering op donderdag 14 april 2022 (13:00u uit)
Pinksteren:	viering op vrijdag 3 juni 2022 (13:00u uit)
Sint Jan:	viering op vrijdag 24 juni 2022 (13:00u uit)

9.7 Informatiemiddagen en open dagen voor nieuwe ouders (voor locatie zie website)

Woensdag 15 september 2021	aanvang 13:30u
Woensdag 12 februari 2022	aanvang 13:30u
Woensdag 11 mei 2022	aanvang 13:30u

9.8 Verlofregeling

Verlof buiten de vakanties kan onder bepaalde omstandigheden worden toegekend. Dit moet aangevraagd worden met een formulier dat bij de administratie te verkrijgen is. Op het formulier vindt u alle benodigde informatie over de voorwaarden. De volledig ingevulde aanvraag kunt u inleveren bij de schoolleiding. Over een verlofaanvraag t/m vijf schooldagen beslist de schoolleiding. Bij meer dan vijf schooldagen wordt de aanvraag doorgestuurd naar de leerplichtambtenaar van de woongemeente. Deze zal zich door de schoolleiding laten informeren alvorens een beslissing te nemen. Over het algemeen zal er sprake moeten zijn van een medische of sociale indicatie en geldt dat een verklaring van een arts of sociale instantie vereist is waaruit blijkt dat een verlof nodig is.

Ongeoorloofd verzuim

Verlof dat wordt opgenomen zonder dat daar toestemming voor is verleend door schoolleiding of leerplichtambtenaar wordt gezien als ongeoorloofd schoolverzuim. Dit kan leiden tot een melding bij de leerplichtambtenaar.

10 Praktische zaken

10.1 Aanspreekpunt over schoolzaken

Voor alle zaken die uw kind, of de algemene gang van zaken in de klas of op school betreffen, kunt u de klassenleerkracht aanspreken. Iedere klassenleerkracht zal aan het begin van het schooljaar aangeven wanneer hij/zij telefonisch bereikbaar is. De leerkrachten zijn ook per e-mail bereikbaar.

Mocht u het gevoel hebben door de leerkracht niet goed gehoord te worden, is de klassenleerkracht niet aanwezig, of is er een andere reden dat u hem/haar liever niet aanspreekt dan kunt u altijd bij de schoolleiding terecht.

10.2 Benodigde leermiddelen

Kleuterklassen: eurutmieschoenen (in overleg met de klassenleerkracht). Verkrijgbaar op school.

Klas 1: eurutmieschoenen en een schartje (kleurpotloden e.d. in overleg met de klassenleerkracht).

Klas 2: een muziekinstrument (bamboefluit, bijdrage ouders in overleg met de klassenleerkracht).

Klas 3: gymnastiekkleding: kort broekje, wit T-shirt en gymschoenen met witte zolen, zie verder klas 1 en 2.

Klas 4: kleurpotloden en een puntenslijper, een goede vulpen, een schooltas, een liniaal van 30cm zie verder klas 1 t/m 3.

Klas 5: zie klas 1 t/m 4.

Klas 6: passer, goedriehoek, handwerk materiaal in overleg met de leerkracht; zie verder klas 1 t/m 5.

10.3 Klassenleerkrachten

Locatie Engelandlaan

Kleuterklas 1	Daphne Arns en Maartje Lammers
Kleuterklas 2	Astrid van der Vuurst de Vries en Maartje Lammers
Kleuterklas 3	Jitske Lips en Barbara Nicolaas
Klas 1a	Jasper van Baarsen en Symone Reckman
Klas 2a	Britta Neve en Barbara Nicolaas
Klas 3a	Jacomijn Bardeloos en Lotte Jonker
Klas 4a	Francesca Weyens en Corina Koster
Klas 5a	(Julia Anderson) en Sanja Hamelink
Klas 6a	Arjuna de Bruine en Sanja Hamelink
Gym	Mark Schutte

Locatie Aziëweg/Duitslandlaan

Kleuterklas 4	Meeta Hiep en Rosalinde Houtenbos
Kleuterklas 5	Debbie Vos
Kleuterklas 6	Sarah Box en Albertine de Vries
Klas 1b	Greet Harteveld en Jeroen Westra
Klas 2b	Noerah Taufiq en Jeroen Westra
Klas 3b	Annemarieke Leijs en Tamara Oortwijn
Klas 4b	Manita Schrijvers
Klas 5b	Dulcibelle Nauta en Cornelis van der Zwet
Klas 6b	Wilbert van Duin en Leon Fortgens

10.4 Klassenouders

Elke klas heeft een aantal klassenouders die de leerkracht ondersteunt bij bepaalde projecten, jaarfeesten of uitstapjes. De klassenouders dragen bij aan een goede communicatie tussen de leerkracht en de ouders. Klassenouders gaan niet in op inhoudelijke pedagogische of didactische vragen van mede-ouders. Voor die vragen kunnen ouders direct bij de leerkracht terecht. De klassenouders nemen deel aan het periodieke Algemeen Klassenouder Overleg (AKO), waarin klassenouders en directeur met elkaar overleggen.

10.5 De ouderbijdrage

Het leerprogramma en de organisatie van de vrijeschool brengen extra kosten met zich mee. Voor bepaalde vaklessen, pianobegeleiding bij euritmielessen, tuinbouw, materialen enz. ontvangen we geen of onvoldoende subsidie of vergoedingen. Ouders ontvangen een e-mail van de school vanuit WIS Collect. Via deze e-mail kunt u rechtstreeks met onder andere iDEAL, de vrijwillige ouderbijdrage betalen. U bepaalt zelf wanneer en hoe u betaalt. Zo kunt u in één keer betalen, maar als u liever in termijnen betaalt kan dit ook. Hoewel het belangrijk is dat we voldoende ouderbijdragen ontvangen om veel extra dingen waar te kunnen maken, mag het nooit een reden zijn waardoor een kind niet naar de vrijeschool zou kunnen. Als de ouderbijdrage problemen oplevert, kunt u contact opnemen met de schoolleiding voor het treffen van een regeling of andere vormen van hulp voor de school. Ouderbijdragen worden strikt vertrouwelijk behandeld. Het richtbedrag per kind per jaar is vastgesteld op € 350,-.

10.6 Te laat komen

Het te laat komen wordt door de klassenleerkrachten in de absentielijst genoteerd. Wanneer een kind herhaaldelijk te laat komt, zal dit altijd met de desbetreffende ouders worden besproken en bij de schoolleiding gemeld worden. Veelvuldig te laat komen geldt als ongeoorloofd schoolverzuim en moet gemeld worden aan de leerplichtambtenaar.

10.7 Ziekmeldingen

Ziekmelden van leerlingen moet telefonisch gebeuren op de eerste dag van het ziekteverzuim op telefoonnummer 023- 5354340 voor de Engelandlaan en voor de Aziëweg/Duitslandlaan op telefoonnummer 023-7271382. U kunt dan een boodschap inspreken op het antwoordapparaat. Vermeld de naam van de leerling en de klas. Dit nummer kan 24 uur per dag gebeld worden! Leerlingen uit de onderbouw moeten vóór 09.00 uur zijn ziek gemeld. Dit is van belang om na te kunnen gaan of alle kinderen veilig op school zijn aangekomen. Ouders van kinderen die afwezig zijn zonder afmelding, worden gebeld.

10.8 Overblijven

Wij werken volgens een continuooster. Dat wil zeggen dat er geen lange middagpauze is. Alle kinderen blijven op school en nemen brood, drinken en eventueel fruit mee dat zij voorafgaand aan het buitenspe-len in de klas eten met de eigen leerkracht. In beide pauzes zijn er leerkrachten op het plein om te zorgen dat dit een veilige omgeving voor de kinderen is.

10.9 Schoolreisjes/werkweken/excursies

In de laagste klassen gaan de kinderen één dag per jaar op schoolreisje. Deze dag staat meestal in het teken van de leerstof van dat schooljaar. Vanaf de 5e en in de 6e klas gaan de kinderen meerdere dagen op schoolreisje of schoolkamp. In de 5e klas twee nachten en in de 6e klas vier. Naast schoolreisjes en schoolkamp zijn er uitstapjes die in het kader van het periodeonderwijs worden georganiseerd. Een bezoek aan een imker, molenaar of aan andere ambachten bijvoorbeeld.

10.10 Lesuitval bij ziekte van een leerkracht

Bij lesuitval wordt zoveel mogelijk voor vervanging gezorgd. Als dit niet lukt, worden de kinderen over de andere klassen verdeeld. Hierbij krijgen de kinderen van klas 1 t/m 6 werk mee. In eerste instantie wordt hierover digitaal met de ouders gecommuniceerd. In uitzonderlijke gevallen wanneer vervanging niet lukt en er te weinig capaciteit is om de kinderen te verdelen, wordt ouders gevraagd de kinderen thuis te houden.

10.11 Beeldopnamen in de school

Gedurende een schooljaar worden er op school veel toneelstukken en andere presentaties door leerlingen gehouden voor ouders en belangstellenden. Ook bij veel jaarfeesten zijn de ouders van harte welkom. Deze gebeurtenissen laten een indruk na die waardevol is. Het maken van beeldopnamen werkt snel verstorend omdat het iets doet met de beleving en onbevangenheid. Toch willen we u geen tastbare herinneringen ontzeggen. We hebben op school daarom de volgende regel: tijdens opvoeringen en feesten worden er slechts door enkelen (die vooraf door de school gevraagd worden hiervoor) opnamen gemaakt die beschikbaar zijn voor de ouders. We zullen dit beleid aanpassen aan de inmiddels in werking getreden privacy-wet AVG.

10.12 Gebruik mobiele telefoons e.d.

Tijdens de schooltijden is het aan leerlingen niet toegestaan mobiele telefoons en andere electronica te gebruiken. Via de administratie of de schoolleiding kan naar ouders of verzorgers gebeld worden. Ook willen we niet dat ouders in de school hun mobiele telefoon gebruiken.

10.13 Beleid ter bestrijding van hoofdluis

Hoofdluis kan overal en bij iedereen voorkomen en is geen gevolg van slechte hygiëne. Hoofdluis zit het liefst in schoon haar en verspreidt géén ziekten. Iedereen kan hoofdluis krijgen en dat is niet altijd te voorkomen. Wel kunt u helpen het 'hoofdluisprobleem' in de hand te houden door verspreiding zoveel mogelijk tegen te gaan. Onze school controleert na iedere vakantie op luizen en neten. Dit gebeurt door de klassenouders of door ouders die hiervoor door de klassenouders zijn gevraagd. Ouders van kinderen bij wie luizen en/of neten worden gevonden worden hiervan door de klassenouders in kennis gesteld. Het advies is gedurende langere tijd dagelijks kammen met een stalen netenkam, eventueel behandelen met een anti-luizenlotion of -shampoo. Bij tussentijdse meldingen wordt er in de desbetreffende klas extra gecontroleerd.

10.14 Veiligheid

Vanzelfsprekend hechten wij als school aan een veilig leer- en werkklimaat, zowel in fysiek als sociaal en psychisch opzicht. In ons veiligheidsplan beschrijven wij uitvoerig hoe wij hier als school voor zorgdragen. Bij onwenselijke situaties zoals verkeersonveiligheid, ongelukjes, diefstal of pesterijen horen wij dit graag, zodat wij passende maatregelen kunnen nemen.

10.15 Aansprakelijkheid binnen de school

Omdat onze school gemakkelijk toegankelijk is voor derden wordt het dringend afgeraden waardevolle bezittingen in jas of tas achter te laten. De school is niet aansprakelijk voor diefstal of vermissing van eigendommen. Dit geldt ook voor diefstal uit de kleedruimten van de gymnastiekzalen en sportvelden.

10.16 Communicatie vanuit school

De school beschikt over verschillende vormen om ouders en belangstellenden te informeren:

Nieuwsbrief – Elke twee weken ontvangt u de digitale nieuwsbrief. Hierin staan zaken als toneel-opvoeringen, ouderavonden, klassenuitstapjes, jaarfeesten en roosterwijzigingen. Aanmelden voor deze nieuwsbrief kan bij Ilse Harkema (ilse@rsschool.nl) voor de Engelandlaan of bij Loes Smit (lsmit@rsschool.nl) voor de Azieweg/Duitslandlaan.

Brieven – Aankondigingen voor ouderavonden en dergelijke proberen wij zoveel mogelijk via de nieuwsbrief te doen. In speciale gevallen wordt er een klassikale brief of mail verstuurd.

Website – Op de website www.rsschool.nl is veel informatie en achtergronden over de school te vinden. Ook vindt u hier een actuele agenda, vacatures en links.

10.17 Informatievoorziening gescheiden ouders

Wanneer ouders gescheiden leven of gaan scheiden, zijn wij als school verplicht beide ouders op gelijke wijze te informeren. Ook de ouder die niet met het ouderlijk gezag is belast heeft recht op informatie. Alleen in geval van zeer zwaarwegende argumenten kan van die richtlijn worden afgeweken. Om deze reden zal het adres van de niet met het ouderlijk gezag belast zijnde ouder dus ook in onze administratie worden opgenomen. Hiervoor is het wel noodzakelijk dat u dat zelf doorgeeft aan de administratie. Voor zover van toepassing wordt uw medewerking gevraagd bij het vastleggen van oudergegevens. Als informatievoorziening niet is toegestaan (bijvoorbeeld via een gerechtelijke uitspraak) moet het schriftelijk bewijs hiervan aan de schoolleiding worden overlegd.

10.18 Uitschrijving leerling

Als de leerling de school verlaat, zijn de ouders verplicht hem/haar af te melden bij de administratie met vermelding van de naam en het adres van de school waar de leerling heen gaat. Met een uitschrijving gaat een aantal administratieve verplichtingen gepaard. Als de administratie niet weet dat een leerling vertrekt, kan zij deze verplichtingen niet uitvoeren. Dit kan vervelende (met name financiële) gevolgen hebben. Als de ouders nagelaten hebben de leerling bij de administratie uit te schrijven, zijn de eventuele consequenties voor hun rekening.

10.19 Fietsenstalling

Leerlingen die op de fiets komen, kunnen gebruik maken van de fietsenstallingen. Voor de onderbouw aan de Engelandlaan bevinden deze zich op het schoolplein aan de achterzijde van het gebouw aan het Salievelden/of in de fietsenkelder van het College en vóór het schoolplein van de Aziëweg. Er mag niet gefietst worden op het schoolplein.

10.20 Parkeren

Om overlast voor de buurtbewoners te voorkomen verzoeken wij u dringend niet aan de Engelandlaan te parkeren, maar aan de achterzijde van de school (Salieveld). Bij de locatie Aziëweg wordt de Robert Kochlaan aanbevolen. Na de verhuizing kan ook voor de Duitslandlaan geparkeerd worden op de parkeerplaats aan het Salieveld.

10.21 Avondingang

Op de locatie Engelandlaan wordt de ingang van de peuters/kleuters vaak gebruikt als avondingang. Op de Aziëweg wordt de hoofdingang aan het plein gebruikt, te bereiken vanaf het Spijkerboorpad.

10.22 Schoolafspraken

Starttijd van de school - De school begint 's morgens om 08.30 uur. Om 8.25 uur gaat de deur open en wordt verwacht dat alle kinderen op het schoolplein in de rij staan/aanwezig zijn. De kinderen gaan via de onderbouwingang naar binnen en buiten. De kleuterklassen hebben een eigen ingang.

Te laat komen - Kinderen worden geacht zich gewoon aan de schooltijden te houden. Is het drie keer voorgekomen dat een leerling te laat komt, dan worden ouders ingelicht en wordt de schoolleiding op de hoogte gebracht. Er zal dan een gesprek met de ouders plaatsvinden.

Kleuters brengen en halen - In de kleuterklas kunnen de ouders of begeleiders, bij het naar school brengen van hun kind, om 8.30 uur even meekomen in de klas. Als de kleuterjuf, door lierspel of zang aangeeft dat het tijd is om te beginnen, verlaten de ouders de klas. Bij het ophalen van de kinderen, om 13.00 uur, wachten de ouders op de gang tot de kleuterjuf de deur van de klas open doet. Het is fijn voor de kinderen als de ouders er ook daadwerkelijk om 13.00 uur zijn om ze op te halen.

Brengen en halen op het schoolplein - Leerlingen worden bij het naar binnen komen opgehaald door de leerkracht en aan het einde van de schooldag ook weer naar buiten gebracht. Kleuterouders kunnen binnen in de school komen om hun zoon of dochter op te halen. De ouders van klas 1 kunnen tot de Kerstvakantie hun kind binnen bij de klas ophalen.

Mobiele telefoon - Wij hebben de afspraak dat de mobiele telefoon van de kinderen in de school uit staat en in de tas wordt bewaard (niet in de broek- of jaszak). De telefoon kan 's morgens ook bij de leerkracht in bewaring worden gegeven. Tijdens de pauze gaan er geen telefoons mee naar buiten. Na schooltijd mag de telefoon buiten het schoolplein weer aangezet worden. Als een leerling of ouder niet akkoord is met deze regeling dan vragen wij de telefoon gewoon thuis te laten.

Pauzeren - Het naar buiten gaan in verband met de pauze gebeurt onder leiding van de leerkracht. De klassen 1 tot en met 6 gaan op een vaste tijd als totaal naar buiten, dus geen achterblijvers in het lokaal. Er is een pauzerooster waarbij leerkrachten, klassenassistenten en de directeur toezicht houden. Er zijn per pauze twee pauzewachten buiten.

10.23 Traktatiebeleid

Van oudsher wordt er op vrijescholen geen snoep getrakteerd. Binnen onze visie op gezond eten is daarvoor weinig ruimte. Dat geldt ook voor het meenemen van luxe koeken in de broodtrommeltjes of zuivel-dranken en limonade in de drinkbekers. Wél wordt er traditioneel veel gebakken, thuis door ouders. Daarbij wordt vaak rekening gehouden met de hoeveelheid gebruikte suiker en de ingrediënten zijn niet zelden van biologische oorsprong.

De biologisch-dynamische tuinbouw heeft zijn oorsprong in de antroposofie. Daarom worden veel biologische producten gebruikt. De lunch kan naast brood of pasta ook bestaan uit soep, groente, fruit en/of noten bijvoorbeeld. In de zomer als het warm is wordt er natuurlijk ook wel op ijs getrakteerd. Bij wijze van uitzondering. Overigens zijn daarin ook keuzes te maken ten aanzien van de gebruikte grondstoffen. De traktaties zijn van bescheiden hoeveelheid. Wanneer leerlingen geen suiker mogen of allergisch zijn voor andere stoffen, dan wordt dat aan het begin van het schooljaar aan juf of meester verteld. De leerkracht communiceert dat aan haar klassenouder en die op haar of zijn beurt weer aan alle ouders, zodat iedereen op de hoogte daarvan is wanneer hun zoon of dochter jarig is en mag trakteren. Mocht het niet lukken om een 'speciale' traktatie voor een allergisch kind te maken of vinden, dan hebben de leerkrachten iets in de klas voor noodgevallen. Mocht er simpelweg geen tijd beschikbaar zijn om te bakken; kopen mag natuurlijk ook. Houd dan rekening met bovenstaande en houd het klein en/of verpak het leuk.

10.24 Kleding kleuters

Kleuters moeten lekker kunnen spelen en rennen, daarbij zichzelf kunnen zijn en een beetje vies mogen worden. Daarom mogen de prinsessenjurken voor thuis bewaard blijven. Omdat het vrijeschoolonderwijs stoelt op het laten spreken van echte, waardevolle beelden, past het niet om kleding te dragen met afbeeldingen van tv-figuren zoals Frozen of Spiderman. Afbeeldingen van dino's, monsters of aliens passen evenmin in deze opvatting.

In de kring is het niet altijd makkelijk voor kinderen om zich op de juf te concentreren. Wanneer kinderen dan bijvoorbeeld klaparmbanden dragen of een t-shirt met veranderpailletten, zijn ze voortdurend afgeleid. Daarom het verzoek om de kleuters geen sieraden te laten dragen of genoemde t-shirts. Tot slot vragen we u om de schoenen met veelkleurige lichtjes niet aan te geven tijdens de adventstijd. In de klas is het sfeervol donker met alleen kaarslicht. De veelkleurige lichtjes leiden af van waar het in de klas werkelijk om gaat en maken inbreuk op het 'beeld'. Daarom vragen wij u de kinderen in die tijd met gewone schoenen aan naar school te laten gaan.

Samenvattend vragen wij om kleuters:

- geen prinsessenjurken, verkleedkleden en/of hoge hakjes te laten dragen
- geen beelden van tv of 'enge' afbeeldingen op de kleding aan te geven
- geen voetbalkleding en -schoenen aan te geven
- geen kralensieraden, klaparmbanden en frutsels aan en/of mee te geven
- geen make-up mee naar school of op de gezichtjes
- Liever geen nagellak en 'tattoes'

10.25 Peuterklas

Inschrijven voor de peuterklas en BSO De Vlinderboom gevestigd in de school, kan via de website: www.devlinderboom-opschool.nl.

Voor meer informatie kunt u ook mailen: info@devlinderboom-opschool.nl of bellen: 06 4755 4670.

10.26 Naschoolse activiteiten in de school

De Vrije Muziekschool Spaarne geeft na schooltijd veel verschillende muzieklessen. Het aanmelden van leerlingen kan via de website: www.vrijemuziekschoolspaarne.nl. Na 13.00 uur, resp. 14.50 uur zijn ouders verantwoordelijk voor hun kinderen (m.u.v. de kinderen die bij de BSO zijn).

11 Overige organisaties

11.1 Stichting Vrijescholen Ithaka

Geïnspireerd door de antroposofie zet Stichting Vrijescholen Ithaka zich in om het vrijeschoolonderwijs in de regio Noord- en Zuid-Holland te bevorderen. Er zijn twee aandachtspunten: De scholen moeten het best mogelijke onderwijs leveren, zodat ieder kind kan worden wie hij of zij is. De scholen moeten optimale omstandigheden creëren voor medewerkers om hun bijdrage aan de pedagogische opdracht te leveren. De nauwe samenwerking tussen de Ithaka-scholen moet alle scholen de kennis en inspiratie bieden om een uitstekende vrijeschool te zijn. Niet volgens een opgelegd stramien, maar zoveel mogelijk in lijn met de eigen cultuur en identiteit.

Adres: Wouwermanstraat 49 a, 2023 XD Haarlem. Telefoon 023 527 2550, www.vsithaka.nl.

11.2 BVS Schooladvies (voorheen Begeleidingsdienst voor vrijescholen)

Dienstverlening aan vrijescholen is de taak van de begeleidingsdienst. Centraal staat de begeleiding van kleuterleid(st)ers, onder- en bovenbouwleerkrachten en teams van leerkrachten. Het gaat daarbij om pedagogische en didactische ondersteuning en om steun bij versterking en/of verdieping van de schoolidentiteit. Daarnaast verzorgt de dienst leerlingonderzoeken, kan ze helpen bij organisatieontwikkeling, personeelsbeleid en conflicthantering. De diensten kunnen worden aangevraagd door vertegenwoordigers van de school.

Adres: Vondellaan 50, 3521GH Utrecht, admin@bvs-schooladvies.nl.

11.3 Hogeschool Leiden – Vrijeschool Pabo (voorheen Helicon)

Vrijeschool Pabo is een midden in de maatschappij staande onderwijsorganisatie. De Vrijeschool-Pabo verzorgt drie lerarenopleidingen: leraar basisonderwijs vrijescholen, docent dans/euritmie en docent muziek. Tot de Vrijeschool-Pabo behoren:

- Lerarenopleiding basisonderwijs vrijescholen
Adres: Zernikedreef 11, 2333 CK Leiden.
Telefoon 071 518 8800, info@hsleiden.nl, www.hsleiden.nl/vrijeschool-pabo
- Opleiding docent dans/euritmie
info@hsleiden.nl, www.hsleiden.nl/docent-dans-euritmie
- Opleiding docent muziek
info@hsleiden.nl, www.hsleiden.nl/docent-muziek

11.4 Mbo-opleidingen vanuit de antroposofie

Naast de Vrijeschool-Pabo bestaat er sinds kort een zelfstandige organisatie Mbo-opleidingen vanuit de antroposofie. In samenwerking met de Mondriaan Onderwijsgroep te Den Haag bieden zij aan: opleiding SPW niveau 3 voor de functies: kinderopvang en buitenschoolse opvang, peuterleidsters en voor klassenassistenten opleiding Onderwijsassistent, niveau 4.

Adres: Tinwerf 10, 2544 ED Den Haag. Telefoon 070 300 9900, www.mon3aan.nl.

11.5 Applicatiecursus vrijeschool leerkracht

Het Centrum onderwijs & innovatie Leiden, onderdeel van de Hogeschool Leiden biedt de Basisopleiding Vrijeschool Onderwijs (BVO) aan, een applicatiecursus voor leerkrachten die een reguliere Pabo hebben afgerond of al jaren als leerkracht werkzaam zijn en zich willen omscholen. De BVO duurt één studiejaar. Actuele data en informatie over inschrijving: www.hsleiden.nl/professionals/educatie. Na het succesvol afronden van de opleiding ontvangt men het certificaat 'Basisopleiding Vrijeschool Onderwijs' van Hogeschool Leiden. Deze opleiding wordt gevalideerd door het beroepsregister voor leraren, registerleraar.nl. Neem voor meer informatie contact op met Centrum onderwijs & innovatie Leiden, telefoon: 071 – 5188726. E-mail: posthbo.educatie@hsleiden.nl.

11.6 Vereniging van vrijescholen

De Vereniging van vrijescholen is de landelijke belangenorganisatie van vrijeschoolbesturen. In 2017 telde Nederland 75 vrijescholen in het primair onderwijs en 22 vrijescholen in voortgezet onderwijs. Er zijn in Nederland ruim 25.000 leerlingen die op de vrijeschool zitten. De laatste vijf jaar groeide het aantal leerlingen op de vrijeschool landelijk met 25%. Taken van de Vereniging van vrijescholen:

Ondersteunen bij bestuurlijke en managementvraagstukken;

- Behartigen van de belangen van vrijescholen op landelijk niveau;
- Werken aan de ontwikkeling en de borging van de kwaliteit van vrijeschoolonderwijs
- Stimuleren van nationale- en internationale samenwerking in de vrijeschoolbeweging

Meer weten? Bezoek de website www.vrijescholen.nl en www.kiezenvoordevrijeschool.nl
Adres: Hoofdstraat 14-b, 3972 LA Driebergen. Telefoon 0343 536 060, www.vrijescholen.nl.

11.7 Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie (RSP)

De Stichting voor Rudolf Steiner Pedagogie brengt schenkgeld bijeen om de vrijeschoolpedagogie te stimuleren en verder te ontwikkelen. Zij ondersteunt projecten en onderzoek op het gebied van het vrijeschoolonderwijs voor 0-18 jarigen. Alleen dankzij giften van ouders en sympathisanten kunnen deze projecten ondersteund worden. Schenkingen (ANBI, aftrekbaar) via NL 84 TRIO 0212196405.

Adres: Damhertlaan 129, 3972 DD Driebergen, www.stichtingrsp.nl.

11.8 Stichting Internationaal Hulpfonds

Het Internationaal Hulpfonds ondersteunt initiatieven en reeds bestaande projecten buiten Nederland die werken vanuit de Vrije school pedagogie. Dat kunnen scholen zijn, maar ook pedagogische opleidingen, weeshuizen en andere opvangprojecten.

Schenkingen (ANBI, aftrekbaar) NL 03 TRIO 0212195050 of NL 81 INGB 0003892918.

Adres: Hoofdstraat 8, 3972 LA Driebergen. Telefoon 0343 514 392, www.internationaalhulpfonds.nl.

11.9 Vereniging voor Vrije Opvoedkunst

Van de Vereniging voor Vrije Opvoedkunst kan ieder persoonlijk lid worden. U ontvangt dan tevens het tijdschrift 'Vrije Opvoedkunst'. Hierin vindt u artikelen en beschouwingen over de achtergronden van de vrijeschoolpedagogie en nieuws en commentaar uit de vrijeschoolbeweging. Het tijdschrift verschijnt acht maal per jaar.

Adres: Hoofdstraat 8, 3972 LA Driebergen. Telefoon 0343 538 788, www.vrijeopvoedkunst.nl.

11.10 De Vlinderboom op de Rudolf Steinerschool

De Vlinderboom is gevestigd in onze school. Zij is een organisatie die op verschillende vrijescholen in Noord-Holland de peutergroepen en de buitenschoolse opvang verzorgt op basis van de antroposofie en de vrijeschool pedagogiek.

Peutergroep

De peutergroep bestaat uit maximaal veertien kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar onder de hoede van twee leidsters. Daardoor blijft de benadering naar het specifieke wezen van ieder kind afzonderlijk gewaarborgd.

Buitenschoolse opvang

De buitenschoolse opvang van de Vlinderboom biedt kinderen in de basisschoolleeftijd (4-12 jaar) opvangmogelijkheden na school, in de vakanties en op studiedagen. Per middag kunnen er maximaal 20 kinderen komen onder de hoede van twee pedagogisch medewerkers.

Flexibele opvang

De Vlinderboom biedt voor alle uren dat ze open zijn flexibele opvang aan binnen de standaard pakketten. Dat betekent dat je kind flexibel gebruik kan maken van de overblijfservice (13.00 – 15.00 uur), dat je kind tot het eind van de middag komt (tot 18.00 uur) of dat het een hele dag komt (08.00 – 18.00 uur) als de school een **studiedag** heeft of **tijdens de vakantie** – één of meerdere dagen.

www.devlinderboom-opschool.nl

11.11 EDEN Kinderopvang op antroposofische grondslag

EDEN biedt kleinschalige kinderopvang voor twaalf tot veertien kinderen per dag in de leeftijd van 0 tot 4 jaar. De openingstijden zijn van maandag tot en met vrijdag van 8.00 uur tot 18.00 uur. De pedagogische visie vindt haar uitgangspunten in de antroposofie. Het initiatief voor EDEN is ontstaan vanuit verbondenheid met het jonge kind. Wij spreken liever van kinderopvang dan kinderopvang. Ontvangst duidt beter de visie en uitgangspunten van EDEN. Zie ook www.edenkinderopvang.nl.

12 E-mailadressen leerkrachten en medewerkers

Directie

mw. M. Swinkels (Michèle)
dhr. M. van Gennip (Michiel)

mswinkels@rsschool.nl
mvgennip@rsschool.nl

Administratie

Voor alle e-mail correspondentie aan school gebruikt u het algemene emailadres:
info@rsschool.nl

Absenties en algemene informatie Engelandlaan

mw. I. Harkema (Ilse) iharkema@rsschool.nl

Administratie (Aziëweg) Duitslandlaan

mw. L. Smit (Loes) lsmit@rsschool.nl

Interne begeleiding en remedial teaching (basisonderwijs)

mw. C. Klerkx (Chantal) (Engelandlaan) cklerkx@rsschool.nl
mw. M. Geuzendam (Marleen) Duitslandlaan mgeuzendam@rsschool.nl
mw. S. Reckman (Symone) (Engelandlaan) sreckman@rsschool.nl

Leerkrachten kleuters 1 t/m 3

mw. D. Arns (Daphne) darns@rsschool.nl
mw. A. van der Vuurst de Vries (Astrid) avdvuurst@rsschool.nl
mw. J.A. Lips (Jitske) jlips@rsschool.nl
mw. M. Lammers (Maartje) mlammers@rsschool.nl
mw. B. Nicolaas (Barbara) bnicolaas@rsschool.nl

Leerkrachten kleuters 3 t/m 6

mw. M. Hiep (Meeta) mhiep@rsschool.nl
mw. R. Houtenbos (Rosalinde) rhoutenbos@rsschool.nl
mw. D. Vos (Debbie) dvos@rsschool.nl
mw. S. Box (Sarah) sbox@rsschool.nl
mw.A. de Vries (Albertine) advries@rsschool.nl

Leerkrachten klas 1a t/m 6a

dhr J. van Baarsen (Jasper) jvbaarsen@rsschool.nl
mw. S. Reckman (Symone) sreckman@rsschool.nl
mw.B. Neve (Britta) bneve@rsschool.nl
mw. J. Bardeloos (Jacomijn) jbardeloos@rsschool.nl
mw. L. Jonker (Lotte) ljonker@rsschool.nl
mw. F. Weyens (Francesca) fweyens@rsschool.nl
mw. C. Koster (Corina) ckoster@rsschool.nl
mw. J. Anderson (Julia) janderson@rsschool.nl
mw. S. Hamelink (Sanja) shamelink@rsschool.nl
dhr. A. de Bruïne (Arjuna) adbruine@rsschool.nl

Leerkrachten klas 1b t/m 6b

mw. G. Hartevelde (Greet)
 dhr. J. Westra (Jeroen)
 mw. N. Taufiq (Noerah)
 mw. A. Leijs (Annemarieke)
 mw. T. Oortwijn (Tamara)
 mw. M. Schrijver (Manita)
 mw. D. Nauta (Dulcibelle)
 dhr. C. van der Zwet (Cornelis)
 dhr. W. van Duin (Wilbert)
 dhr. L. Fortgens (Leon)

ghartevelde@rsshool.nl
jwestra@rsshool.nl
ntaufiq@rsshool.nl
aleijs@rsshool.nl
toortwijn@rsshool.nl
mschrijver@rsshool.nl
dnauta@rsshool.nl
cvdzwet@rsshool.nl
wvduin@rsshool.nl
lfortgens@rsshool.nl

Vakleerkrachten

mw. C. Kuiper (Caroline)
 mw. M. Wodowoz (Manja)
 dhr. M. Schutte (Mark)
 dhr. J. Rabenberg (Jeroen)

ckuiper@rsshool.nl
mwodowoz@rsshool.nl
mschutte@rsshool.nl
jrabenberg@rsshool.nl

**Vrij Waterland
Coördinator**

Ewoud de Jong (Ewoud)

vrijwaterland@hetnet.nl
edejong@rscollege.nl

Tuinbouwleerkracht

dhr. L. Buis (Leo)

lbuis@rsshool.nl

MR RSH

mr@rsshool.nl